Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. rugsėjo 10 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Sąjungos pilietybė – SESV 21 straipsnis – Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisė laisvai judėti ir gyventi valstybės narės teritorijoje – Direktyva 2004/38/EB – 3 straipsnio 1 dalis, 15, 27, 28, 30 ir 31 straipsniai – Sąvoka „naudos gavėjas“ – Trečiosios valstybės pilietis, susituokęs su Sąjungos piliečiu, kuris naudojosi judėjimo laisve – Sąjungos piliečio grįžimas į pilietybės valstybę narę, kurioje atlieka laisvės atėmimo bausmę – Priimančiajai valstybei narei pagal Direktyvą 2004/38/EB tenkančios pareigos priimant sprendimą išvežti arba išvesdinti šį trečiosios valstybės pilietį iš šalies“

Byloje C-94/18

dėl *High Court* (Aukštasis teismas, Airija) 2018 m. sausio 16 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2018 m. vasario 12 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Nalini Chenchooliah

prieš

Minister for Justice and Equality

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotoja R. Silva de Lapuerta, kolegijų pirmininkai A. Arabadjiev, A. Prechal (pranešėja), M. Vilaras ir C. Toader, teisėjai A. Rosas, E. Juhász, M. Safjan, D. Šváby, C. G. Fernlund, C. Vajda, S. Rodin, L. S. Rossi ir I. Jarukaitis,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. sausio 15 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– N. Chenchooliah, atstovaujamos SC C. Power ir BL I. Whelan, įgaliotų solisitorių M. Trayers ir M. Moroney,

– *Minister for Justice and Equality*, atstovaujamos M. Browne, G. Hodge ir A. Joyce, padedamų SC N. Travers, BL S.-J. Hillery ir solisitoriaus D. O'Loghlin,

* Proceso kalba: anglų.

– Airijos, atstovaujamos M. Browne, G. Hodge ir A. Joyce, padedamų SC N. Travers, BL S.-J. Hillery ir solisitoriaus D. O'Loghlin,

– Danijos vyriausybės, atstovaujamos J. Nymann-Lindegren, M. Wolff ir P. Z. L. Ngo,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. K. Bulterman ir C. S. Schillemans,

– Austrijos vyriausybės, atstovaujamos G. Hesse,

– Europos Komisijos, atstovaujamos E. Montaguti ir J. Tomkin,

susipažinęs su 2019 m. gegužės 21 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios [d]irektyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46; klaidų ištaisymas OL L 274, 2009, p. 47), 14, 15, 27 ir 28 straipsnių išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Nalini Chenchooliah, trečiosios valstybės pilietės, ir *Minister for Justice and Equality* (teisingumo ir lygybės ministras, Airija, toliau – ministras) ginčą dėl sprendimo ją išsiųsti jos sutuoktiniui, Sąjungos piliečiui, grįžus į pilietybės valstybę narę, kurioje atlieka laisvės atėmimo bausmę.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2004/38 5, 23 ir 24 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(5) Visų Sąjungos piliečių teisė laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje turėtų būti suteikiama ir jų šeimos nariams, neatsižvelgiant į pilietybę, jei ta teise naudojamasi pagal objektyvius laisvės ir orumo reikalavimus. <…>

<…>

(23) Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių išsiuntimas iš šalies dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežasčių yra priemonė, galinti rimtai [labai] pakenkti asmenims, kurie, pasinaudodami jiems Sutarties suteikiamomis teisėmis ir laisvėmis, galutinai integravosi priimančiojoje valstybėje narėje. Todėl tokių priemonių taikymo sritis turėtų būti apribota pagal proporcingumo principą, kad būtų atsižvelgta į susijusių asmenų integracijos laipsnį, jų gyvenimo priimančiojoje valstybėje narėje trukmę, jų amžių, sveikatos būklę, šeimyninę [šeiminę] bei ekonominę padėtį ir sąsajas su jų kilmės šalimi.

(24) Taigi, kuo didesnis Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių integracijos laipsnis priimančiojoje valstybėje narėje, tuo didesnė turėtų būti apsauga nuo išsiuntimo iš šalies. <…>“

4 Šios direktyvos 1 straipsnyje „Dalykas“ nustatyta:

„Ši direktyva nustato:

a) naudojimosi Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių laisvo judėjimo ir gyvenimo valstybių narių teritorijoje teise reikalavimus;

b) nuolatinio gyvenimo valstybių narių teritorijoje teisę Sąjungos piliečiams ir jų šeimos nariams;

c) a ir b punktuose nustatytų teisių ribas [apribojimus], atsižvelgiant į valstybinės politikos [viešosios tvarkos], visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos [visuomenės sveikatos] priežastis.“

5 Minėtos direktyvos 2 straipsnyje „Apibrėžimai“ įtvirtinta:

„Šioje direktyvoje:

1. „Sąjungos pilietis“ – tai bet kuris asmuo, turintis valstybės narės pilietybę;

2. „šeimos narys“ – tai:
   a) sutuoktinis;

<…>“

6 Tos pačios direktyvos 3 straipsnio „Naudos gavėjai“ 1 dalyje numatyta:

„Ši direktyva taikoma visiems Sąjungos piliečiams, kurie atvyksta į kitą valstybę narę, kurios piliečiai jie nėra, ir 2 straipsnyje [2 straipsnio 2 punkte] apibrėžtiems jų šeimos nariams, kurie juos lydi arba prisijungia prie jų [arba pas juos atvyksta].“

7 Direktyvos 2004/38 III skyriuje „Teisė gyventi šalyje“ yra 6–15 straipsniai.

8 Šios direktyvos 6 straipsnyje „Teisė gyventi šalyje iki trijų mėnesių“ nurodyta:

„1. Sąjungos piliečiai turi teisę gyventi kitos valstybės narės teritorijoje iki trijų mėnesių trukmės laikotarpį, netaikant jokių reikalavimų ar formalumų, išskyrus reikalavimą turėti [galiojančius] tapatybės kortelę arba pasą.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos taip pat taikom[os] šeimos nariams, turintiems galiojantį pasą, kurie nėra valstybės narės piliečiai, lydintiems ar atvykstantiems pas Sąjungos pilietį.“

9 Tos pačios direktyvos 7 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Visi Sąjungos piliečiai turi teisę gyventi kitos valstybės narės šalyje [teritorijoje] ilgiau kaip tris mėnesius, jei jie:

a) yra darbuotojai ar savarankiškai dirbantieji [pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbantys asmenys] priimančiojoje valstybėje narėje arba

b) turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį netaptų našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai, ir turi visavertį sveikatos draudimą priimančiojoje valstybėje narėje, arba

c) – yra priimti į privačią arba valstybinę instituciją, akredituotą ar finansuojamą priimančiosios valstybės narės pagal savo įstatymų ar kitų teisės aktų praktiką, turėdami pagrindinį studijų kurso baigimo tikslą, įskaitant profesinį rengimą[,] ir

– turi visavertį sveikatos draudimą priimančiojoje valstybėje narėje ir užtikrina atitinkamą nacionalinę instituciją pateikdami deklaraciją ar kitokiu jų pasirinktu lygiaverčiu būdu, kad jie turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį netaptų našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai, arba

<…>

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta gyvenimo šalyje teisė taikoma šeimos nariams, kurie nėra valstybės narės piliečiai, lydintiems ar vykstantiems kartu su Sąjungos piliečiu priimančiojoje valstybėje narėje [lydintiems Sąjungos pilietį ar pas jį atvykstantiems į priimančiąją valstybę narę], jei toks Sąjungos pilietis atitinka 1 dalies a, b arba c punkto reikalavimus.

<…>“

10 Direktyvos 2004/38 12 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos normos dėl Sąjungos piliečio šeimos narių, kurie neturi valstybės narės pilietybės, teisės gyventi šalyje išlaikymo, Sąjungos piliečiui mirus.

11 Šios direktyvos 13 straipsnio 2 dalyje reglamentuojami Sąjungos piliečio šeimos narių, kurie neturi valstybės narės pilietybės, teisės gyventi šalyje išlaikymo atvejai nutraukus santuoką, ją anuliavus arba nutraukus registruotą partnerystę.

12 Direktyvos 14 straipsnis „Teisės gyventi šalyje išlaikymas“ suformuluotas taip:

„1. Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai turi 6 straipsnyje numatytą teisę gyventi šalyje tol, kol jie netampa nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai.

2. Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai [turi] 7, 12 ir 13 straipsniuose numatytą teisę gyventi šalyje tol, kol jie atitinka ten [šiuose straipsniuose] nustatytus reikalavimus.

<…>

4. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 bei 2 dalių ir nepažeidžiant VI skyriaus nuostatų, išsiuntimo iš šalies priemonė jokiu būdu negali būti taikoma prieš Sąjungos piliečius ar jų šeimos narius, jei:

a) Sąjungos piliečiai yra darbuotojai arba savarankiškai dirbantieji [pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbantys asmenys arba]

b) Sąjungos piliečiai atvyko į priimančiosios valstybės narės teritoriją ieškodami darbo. Tokiu atveju Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai negali būti išsiųsti iš šalies tol, kol jie gali pateikti įrodym[ų], kad tebeieško darbo ir kad jie turi realių galimybių įsidarbinti.“

13 Tos pačios direktyvos 15 straipsnyje „Procedūriniai saugikliai [Procedūrinės garantijos]“ nustatyta:

„1. 30 ir 31 straipsniuose nustatytos procedūros taikom[os] analogiškai [pagal analogiją] visiems sprendimams, apribojantiems Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių laisvą judėjimą dėl kitų priežasčių nei valstybinė politika [viešoji tvarka], visuomenės saugumas ar sveikatos apsauga [visuomenės sveikata].

<…>

3. Priimančioji valstybė narė negali drausti įvažiuoti į šalį pagal išsiuntimo iš šalies sprendimą, kuriam taikoma šio straipsnio 1 dalis.“

14 Direktyvos 2004/38 27, 28, 30 ir 31 straipsniai yra VI skyriuje „Teisės įvažiuoti į šalį ir teisės gyventi šalyje apribojimai dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos], visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos [visuomenės sveikatos] priežasčių“.

15 Šios direktyvos 27 straipsnyje „Bendrieji principai“ nustatyta:

„1. Laikydamosi šio skyriaus nuostatų valstybės narės gali apriboti Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių, neatsižvelgiant į pilietybę, judėjimo ir gyvenimo šalyje laisvę dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos], visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos [visuomenės sveikatos] priežasčių. Šiomis priežastimis nesinaudojama ekonominėms reikmėms patenkinti [negali būti remiamasi siekiant ekonominių tikslų].

2. Priemonės, kurių imtasi dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežasčių, turi atitikti proporcingumo principą ir turi būti grindžiamos vien tik atitinkamo asmens elgesiu. Buvę kriminaliniai nusikaltimai patys savaime [Teistumas už ankstesnę nusikalstamą veiką savaime] negali būti tokių priemonių ėmimosi priežastis.

Atitinkamo asmens elgesys turi kelti tikrą ir pakankamai rimtą pavojų, kenkiantį vienam iš pagrindinių visuomenės interesų. Pateisinimai, kurie yra nesusiję [nėra tiesiogiai susiję] su atvejo aplinkybėmis arba grindžiami bendrosios prevencijos sumetimais, nėra priimtini.

<…>“

16 Direktyvos 28 straipsnyje „Apsauga nuo išsiuntimo iš šalies“ nurodyta:

„1. Prieš priimdama sprendimą dėl išsiuntimo iš šalies dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežasčių, priimančioji valstybė narė turi atsižvelgti į tai, kiek ilgai atitinkamas asmuo gyveno jos teritorijoje, į jo amžių, sveikatos būklę, šeimyninę [šeiminę] ir ekonominę padėtį, socialinę ir kultūrinę integraciją priimančiojoje valstybėje narėje ir jo sąsajas su kilmės šalimi.

2. Priimančioji valstybė narė negali priimti išsiuntimo iš šalies sprendimo prieš Sąjungos piliečius ar jų šeimos narius, neatsižvelgiant į pilietybę, kurie turi nuolatinio gyvenimo jos teritorijoje teisę, išskyrus rimtas valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežastis.

<…>“

17 Tos pačios direktyvos 30 straipsnis „Pranešimai apie sprendimus“ suformuluotas taip:

„1. Atitinkami asmenys apie pagal 27 straipsnio 1 dalį priimtus sprendimus informuojami raštu taip, kad gerai suvoktų jų turinį ir pasekmes jiems.

2. Atitinkami asmenys tiksliai ir išsamiai informuojami apie valstybinės politikos [viešosios tvarkos], visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos [visuomenės sveikatos] priežastis, kuriomis buvo grindžiamas sprendimas jų atžvilgiu, nebent tai prieštarautų valstybės saugumui.

3. Pranešime nurodomas teismas ar administracinė institucija, kurioje atitinkamas asmuo gali pateikti apeliaciją [skundą], apeliacijos [skundo] pateikimo terminas ir, jei taikytina, laikas, per kurį asmuo turi palikti valstybės narės teritoriją. Išskyrus tinkamai pagrįstus neatidėliotinus atvejus, laikas, per kurį leidžiama [reikia] palikti teritoriją, turi būti ne trumpesnis kaip vienas mėnuo nuo pranešimo dienos.“

18 Direktyvos 2004/38 31 straipsnyje „Procedūriniai saugikliai [Procedūrinės garantijos]“ numatyta:

„1. Atitinkami asmenys turi teisę pasinaudoti teisminėmis ir, kai taikytina, administracinėmis atsiteisimo [teisių gynimo] procedūromis valstybėje narėje apeliuoti arba siekti peržiūrėti [valstybėje narėje siekdami apskųsti] bet kokį prieš juos dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos], visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos [visuomenės sveikatos] priežasčių priimtą sprendimą.

2. Kai kartu su pareiškimu dėl apeliacijos prieš išsiuntimo iš šalies sprendimą arba dėl jo teisminės peržiūros [skundu dėl sprendimo išsiųsti] pateikiamas pareiškimas dėl laikinojo nurodymo sustabdyti to sprendimo vykdymą [prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones, siekiant, kad būtų sustabdytas to sprendimo vykdymas], išsiuntimas iš šalies neturi būti vykdomas, kol nebus priimtas sprendimas dėl laikinojo nurodymo [dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo], išskyrus atvejus, kai:

– sprendimas dėl išsiuntimo iš šalies yra pagrįstas ankstesniu teismo sprendimu arba

– atitinkamiems asmenims jau buvo anksčiau suteikta teisė į teisminę peržiūrą, arba

– sprendimas dėl išsiuntimo iš šalies grindžiamas būtinomis visuomenės apsaugos [saugumo] priežastimis pagal 28 straipsnio 3 dalį.

3. Atsiteisimo [Teisių gynimo] procedūra turi leisti išnagrinėti sprendimo teisėtumą ir faktus bei aplinkybes, kuriai[s] buvo grindžiama siūloma priemonė. Ji turi užtikrinti, kad sprendimas nebūtų neproporcingas, ypač atsižvelgian[t] į 28 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

4. Valstybės narės gali išsiųsti atitinkamą asmenį iš savo teritorijos laukiant atsiteisimo procedūros [vykstant teisių gynimo procedūrai], tačiau negali uždrausti asmeniui pačiam gintis, išskyrus atvejus, kai jo buvimas gali sukelti rimtų rūpesčių valstybinei politikai [viešajai tvarkai] ir visuomenės saugumui arba apeliacija ir teisminė peržiūra susijusi [kai skundas susijęs] su draudimu įvažiuoti į teritoriją.“

Airijos teisė

19 Airijos teisės nuostatos, kuriomis perkelta Direktyva 2004/38, įtvirtintos *European Communities (Free Movement of Persons) Regulations 2015* (2015 m. Potvarkis dėl laisvo asmenų judėjimo Europos Bendrijose). Šiuo potvarkiu nuo 2016 m. vasario 1 d. buvo pakeistas 2006 m. gruodžio 18 d. *European Communities (Free Movement of Persons) (n 2) Regulations 2006* (2006 m. Potvarkis dėl laisvo asmenų judėjimo Europos Bendrijose (Nr. 2); toliau – 2006 m. potvarkis).

20 2006 m. potvarkio 20 straipsnyje buvo įtvirtintos normos dėl ministro įgaliojimų priimti sprendimus „išvežti arba išvesdinti“ iš šalies (*removal orders*).

21 *Immigration Act 1999* (1999 m. Imigracijos įstatymas) įtvirtintos nacionalinės užsieniečių teisės normos, kurios taikomos situacijoms, nepatenkančioms į Direktyvos 2004/38 taikymo sritį.

22 Šio įstatymo 3 straipsnyje nustatyti ministro įgaliojimai priimti vadinamuosius sprendimus išsiųsti iš šalies (*deportation orders*).

23 Pagal šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalį ministras gali priimti sprendimą išsiųsti „siekdamas bet kokį sprendime nurodytą užsienietį įpareigoti išvykti iš šalies per nustatytą terminą ir ateityje nebegrįžti į šalies teritoriją“.

24 Pagal 1999 m. Imigracijos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies h ir i punktus sprendimas išsiųsti gali būti priimtas dėl asmenų, kurie, „ministro nuomone, pažeidė jiems nustatytus apribojimus ar reikalavimus dėl išsilaipinimo šalies teritorijoje ar atvykimo į ją arba leidimo gyventi šalies teritorijoje“ arba „kurių išsiuntimas, ministro nuomone, gali užtikrinti visuomenės gerovę“.

25 Pagal minėto įstatymo 3 straipsnio 3 dalies a punktą, kai ministras patvirtina sprendimo išsiųsti iš šalies projektą, jis turi raštu pranešti apie šį projektą ir jo motyvus atitinkamam asmeniui.

26 To paties įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad pranešime apie šį projektą turi būti nurodyta, kad:

– asmuo gali pateikti pastabas per 15 darbo dienų,

– jis turi teisę savo noru išvykti iš šalies teritorijos, kol ministras nepriėmė sprendimo, ir privalo pranešti ministrui apie veiksmus, kurių ėmėsi dėl išvykimo iš šalies teritorijos,

– per 15 darbo dienų asmuo gali sutikti su sprendimu jį išsiųsti, tuomet ministras privalo kuo greičiau organizuoti asmens išvežimą arba išvesdinimą iš šalies teritorijos.

27 Priimto sprendimo išsiųsti galiojimo trukmė yra neribota. Tačiau atitinkamas asmuo gali prašyti pakeisti arba atšaukti tokį sprendimą, remdamasis 1999 m. Imigracijos įstatymo 3 straipsnio 11 dalimi. Nagrinėdamas tokį prašymą, ministras turi nustatyti, ar pareiškėjas įrodė, jog priėmus sprendimą pasikeitė aplinkybės, pateisinančios jo atšaukimą. Tokios aplinkybės gali susiklostyti, pavyzdžiui, kai asmuo yra Sąjungos piliečio, kuris naudojasi pagal Sąjungos teisę suteikiamomis laisvo judėjimo teisėmis Airijoje, šeimos narys.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

28 N. Chenchooliah, Mauricijaus pilietė, atvyko į Airiją 2005 m. vasario mėn., turėdama studentės vizą, ir gyveno šioje valstybėje narėje iki 2012 m. vasario 7 d. pagal paeiliui išduotus leidimus gyventi šalyje.

29 2011 m. rugsėjo 13 d. ji susituokė su Airijoje gyvenančiu Portugalijos piliečiu.

30 2012 m. vasario 2 d. laišku ji paprašė išduoti jai, kaip Sąjungos piliečio sutuoktinei, leidimo gyventi šalyje kortelę.

31 Vėliau ministras kelis kartus prašė papildomos informacijos, dalį jos N. Chenchooliah pateikė 2012 m. gegužės 25 d. laiške. 2012 m. rugpjūčio 27 d. laišku N. Chenchooliah paprašė suteikti daugiau laiko darbo sutarčiai pateikti, nurodžiusi, kad jos sutuoktinis ką tik pradėjo dirbti.

32 2012 m. rugsėjo 11 d. sprendimu ministras atmetė N. Chenchooliah prašymą išduoti leidimo gyventi šalyje kortelę, remdamasis šiais motyvais:

„Jūs neįrodėte, kad Sąjungos pilietis vykdo ekonominę veiklą Airijoje, todėl ministras nėra įsitikinęs, kad šis Sąjungos pilietis naudojasi [savo] teisėmis ir dirba pagal darbo sutartį ar vykdo savarankišką veiklą, tęsia mokslus, yra bedarbis ne savo noru arba turi pakankamai išteklių, kaip to reikalaujama pagal [2006 m.] potvarkio 6 straipsnio 2 dalies a punktą. Todėl jūs neturite teisės gyventi [Airijoje], remiantis [2006 m.] potvarkio 6 straipsnio 2 dalies a punktu.“

33 2012 m. spalio 15 d. laišku N. Chenchooliah pateikė įrodymą, kad jos sutuoktinis dvi savaites dirbo restorane, ir paprašė pratęsti terminą prašymui dėl 2012 m. rugsėjo 11 d. sprendimo peržiūros pateikti.

34 2012 m. spalio 31 d. raštu ministras sutiko pratęsti minėtą terminą. Vėliau ministras paprašė pateikti papildomos informacijos ir nurodė, kad jei ši informacija nebus pateikta per 10 darbo dienų, byla bus perduota skyriui, atsakingam už išvežimo arba išvesdinimo iš šalies priemonių taikymą.

35 Kadangi N. Chenchooliah nepateikė jokios naujos informacijos per beveik dvejų metų laikotarpį, 2012 m. rugsėjo 11 d. sprendimas tapo galutinis.

36 2014 m. liepos 17 d. laiške, adresuotame tiesiogiai ministrui, N. Chenchooliah nurodė, kad priėmus apkaltinamąjį nuosprendį jos sutuoktinis kalinamas Portugalijoje nuo 2014 m. birželio 16 d., ir paprašė leidimo likti Airijos teritorijoje atsižvelgiant į jos asmeninę padėtį.

37 2014 m. rugsėjo 3 d. raštu ministras N. Chenchooliah pranešė, jog planuojama priimti sprendimą išvežti arba išvesdinti ją iš šalies tuo pagrindu, kad jos sutuoktinis, Sąjungos pilietis, gyveno Airijoje ilgiau kaip tris mėnesius, nors neatitiko 2006 m. potvarkio 6 straipsnio 2 dalies, t. y. nuostatos, kuria į Airijos teisę perkelta Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 2 dalis, reikalavimų, todėl N. Chenchooliah nebeturi teisės likti Airijoje.

38 2015 m. lapkričio 26 d. raštu N. Chenchooliah atstovaujantys advokatai paprašė ministro suteikti jai leidimą gyventi šalyje naudojantis Airijos teisėje jam suteikta diskrecija, atkreipdami dėmesį į ilgą jos gyvenimo Airijoje laikotarpį, profesinę karjerą ir darbo perspektyvas.

39 2016 m. lapkričio 15 d. raštu ministras pranešė N. Chenchooliah, kad nusprendė taikyti jai ne išvežimo arba išvesdinimo iš šalies procedūrą, o pradėti išsiuntimo iš šalies procedūrą pagal 1999 m. Imigracijos įstatymo 3 straipsnį.

40 Prie šio rašto buvo pridėtas sprendimo išsiųsti iš šalies projektas, dėl kurio N. Chenchooliah buvo pasiūlyta pateikti pastabas. Šis projektas buvo grindžiamas tuo, kad N. Chenchooliah neteisėtai gyveno Airijoje nuo 2012 m. vasario 7 d. ir kad, ministro nuomone, suinteresuotosios išsiuntimas iš šalies leistų užtikrinti visuomenės gerovę.

41 Prie šio rašto taip pat buvo pridėtas ankstesnis 2016 m. spalio 21 d. sprendimas, kuriame patvirtinta, kad buvo nuspręsta nepriimti sprendimo išvežti arba išvesdinti N. Chenchooliah iš šalies pagal 2006 m. potvarkį ir 2015 m. Potvarkio dėl laisvo asmenų judėjimo Europos Bendrijose pereinamojo laikotarpio nuostatas.

42 2016 m. gruodžio 12 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas leido N. Chenchooliah pateikti prašymą dėl 2016 m. spalio 21 d. sprendimo peržiūros teismine tvarka ir prašymą įpareigoti ministrą nepriimti sprendimo išsiųsti ją iš šalies. Be to, šis teismas ėmėsi laikinųjų apsaugos priemonių, kad užkirstų kelią N. Chenchooliah išsiuntimui, kol bus išnagrinėtas jos skundas.

43 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad Teisingumo Teismas dar nėra priėmęs sprendimo dėl klausimo, ar tokioje situacijoje, kaip nagrinėjama, kai Sąjungos pilietis grįžo į pilietybės valstybę narę (konkrečiu atveju tam, kad atliktų laisvės atėmimo bausmę) ir nebesinaudoja Sąjungos teisėje įtvirtinta laisvo judėjimo teise priimančiojoje valstybėje narėje, trečiosios valstybės piliečiui, šio Sąjungos piliečio sutuoktiniui, ir toliau taikoma Direktyva 2004/38 dėl jo, kaip „naudos gavėjo“, statuso, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalį, todėl jo išvežimui arba išvesdinimui iš priimančiosios valstybės narės, kurioje dabar gyvena neteisėtai, taikomi šios direktyvos 27, 28 ir 31 straipsniai.

44 *High Court* (Aukštasis teismas, Airija) remiasi savo 2014 m. balandžio 29 d. sprendimu, kuriame, išnagrinėjęs situaciją, analogišką tai, kuri nagrinėjama pagrindinėje byloje, padarė išvadą, kad į šį klausimą reikia atsakyti teigiamai. Tame sprendime nurodyta, kad tokia išvada galėtų būti grindžiama Teisingumo Teismo jurisprudencija, būtent 2008 m. liepos 25 d. Sprendimu *Metock ir kt.* (C-127/08, EU:C:2008:449).

45 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad jame buvo aptartas galimas nurodyto sprendimo poveikis nagrinėjamai bylai.

46 Ministras tą sprendimą kritikavo ir pirmiausia nurodė, kad juo neatsižvelgta į esminę aplinkybę, jog Sąjungos piliečio šeimos narys nepatenka į Direktyvos 2004/38 taikymo sritį, jei šis pilietis faktiškai nesinaudoja laisvo judėjimo teise. Tokiu atveju sprendimui išvežti arba išvesdinti tokį šeimos narį iš šalies turėtų būti taikomos ne šios direktyvos VI skyriaus nuostatos, o nacionalinė teisė, taikytina situacijoms, nepatenkančioms į šios direktyvos taikymo sritį.

47 Be to, jei būtų laikomasi priešingo aiškinimo, reikėtų įrodyti grėsmę viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui ir dėl to taptų labai sudėtinga arba praktiškai neįmanoma išvežti arba išvesdinti trečiosios valstybės piliečių, Sąjungos piliečių sutuoktinių, kurie tik tam tikru laikotarpiu dėl savo sutuoktinių veiklos priimančiojoje valstybėje narėje pasinaudojo teise laikinai gyventi šalyje, nesvarbu, kokia veikla šie Sąjungos piliečiai verčiasi ar kur gyvena dabar, net jeigu tai būtų už Sąjungos ribų.

48 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme N. Chenchooliah, atvirkščiai, teigė, jog šio teismo 2014 m. balandžio 29 d. sprendimas patvirtina jos požiūrį, kad ji, kaip asmuo, kuris dėl savo santuokos turėjo teisę gyventi šalyje tam tikru laikotarpiu, bent laikinai, iki trijų mėnesių, pagal Direktyvos 2004/38 6 straipsnį, ir toliau patenka į šios direktyvos taikymo sritį, todėl gali būti išvežta arba išvesdinta iš priimančiosios valstybės narės teritorijos tik laikantis minėtoje direktyvoje numatytų normų ir garantijų, įskaitant įtvirtintas šios direktyvos 27 ir 28 straipsniuose.

49 Tokiomis aplinkybėmis *High Court* (Aukštasis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar tuo atveju, jei Sąjungos piliečio, kuris pasinaudojo laisvo judėjimo teisėmis pagal Direktyvos 2004/38 6 straipsnį, sutuoktiniui buvo atsisakyta suteikti teisę gyventi šalyje pagal šios direktyvos 7 straipsnį motyvuojant tuo, kad Sąjungos pilietis nesinaudoja arba nebesinaudoja Sąjungos sutartyse nustatytomis teisėmis atitinkamoje priimančioje valstybėje narėje, ir jei numatyta tokį sutuoktinį išvežti arba išvesdinti iš tos valstybės narės, tas išvežimas arba išvesdinimas iš šalies turi būti vykdomas laikantis Direktyvos 2004/38 nuostatų ar jam taikoma valstybės narės nacionalinė teisė?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta, kad išvežimas arba išvesdinimas iš šalies turi būti vykdomas pagal Direktyvos 2004/38 nuostatas, ar išvežimui arba išvesdinimui iš šalies turi būti taikomi šios direktyvos VI skyriaus reikalavimai, visų pirma jos 27 ir 28 straipsniai, ar tokiomis aplinkybėmis valstybė narė gali remtis kitomis Direktyvos 2004/38 nuostatomis, visų pirma jos 14 ir 15 straipsniais?“

Dėl prejudicinių klausimų

50 Šiais dviem klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar, pirma, Direktyvos 2004/38 VI skyriaus nuostatos, būtent 27 ir 28 straipsniai, ir, antra, jos 14 ir 15 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad vienos ar kitos šių nuostatų taikomos sprendimui išvežti arba išvesdinti iš šalies trečiosios valstybės pilietį dėl to, kad jis nebeturi teisės gyventi šalyje pagal minėtą direktyvą, esant tokiai situacijai, kuri nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai trečiosios valstybės pilietis sudarė santuoką su Sąjungos piliečiu, kai pastarasis naudojosi judėjimo laisve, atvyko į priimančiąją valstybę narę ir gyveno joje kartu su šiuo trečiosios valstybės piliečiu, tačiau vėliau grįžo į pilietybės valstybę narę.

51 Prieš nagrinėjant šiuos klausimus, reikia apibrėžti jų apimtį.

52 Nagrinėjamu atveju N. Chenchooliah, trečiosios valstybės pilietė, nereikalauja suteikti jai jos sutuoktinio, Sąjungos piliečio, teise gyventi šalyje pagrįstos išvestinės teisės gyventi šalyje pagal Direktyvą 2004/38. Jos prašymas naudotis tokia teise pagal nurodytos direktyvos 7 straipsnį buvo atmestas sprendimu, kuris tapo galutinis ir kurio ji neginčija.

53 Ji teigia, kad nuo šiol neteisėtas jos buvimas Airijos, t. y. priimančiosios valstybės narės, teritorijoje negali būti baudžiamas pagal 1999 m. Imigracijos įstatymo 3 straipsnį priimant sprendimą išsiųsti, kuris taip pat apima draudimą atvykti į šalį neribotą laiką, dėl tokio buvimo gali būti priimtas tik sprendimas išvežti arba išvesdinti iš šalies taikant apsaugos garantijas pagal Direktyvą 2004/38, būtent jos 27 ir 28 straipsnius.

54 Tai patikslinus, pirmiausia reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 1 dalį ši direktyva taikoma Sąjungos piliečiams, kurie atvyksta į kitą valstybę narę, kurios piliečiai jie nėra, ir joje gyvena, ir jų šeimos nariams, apibrėžtiems minėtos direktyvos 2 straipsnio 2 punkte, kurie juos lydi arba pas juos atvyksta; šie asmenys laikomi šioje direktyvoje įtvirtintų teisių gavėjais (2017 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 34 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

55 Nagrinėjamu atveju aišku, kad N. Chenchooliah sutuoktinis, kuris yra Portugalijos, taigi ir Sąjungos, pilietis, išvykdamas iš Portugalijos į Airiją naudojosi judėjimo laisve, t. y. atvyko į kitą valstybę narę nei ta, kurios pilietis jis yra, ir joje gyveno.

56 Taip pat neginčijama, kad N. Chenchooliah dėl santuokos su šiuo Sąjungos piliečiu, sudarytos tada, kai jis naudojosi judėjimo laisve, tam tikrą laiką gyveno su sutuoktiniu Airijoje, turėdama išvestinę teisę gyventi šalyje, kuri suteikiama Sąjungos piliečio šeimos nariams pagal Direktyvos 2004/38 6 straipsnio 2 dalį.

57 Tai, kad N. Chenchooliah atvyko į Airiją anksčiau nei sutuoktinis ir prieš tapdama jo šeimos nare, neturi reikšmės, nes akivaizdu, kad ji su sutuoktiniu gyveno priimančiojoje valstybėje narėje.

58 Kaip yra pažymėjęs Teisingumo Teismas, Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 1 dalyje esančią sąvoką „[Sąjungos piliečio šeimos nariai, kurie jį lydi]“ reikia aiškinti kaip apimančią ir Sąjungos piliečio šeimos narius, atvykusius kartu su juo į priimančiąją valstybę narę, ir kartu šioje valstybėje narėje su juo gyvenančius šeimos narius, nesant reikalo antruoju atveju skirti, ar trečiųjų valstybių piliečiai į šią valstybę narę atvyko iki Sąjungos piliečio atvykimo, ar po jo atvykimo, ar prieš tai, kai tapo jo šeimos nariais, ar po to (2008 m. liepos 25 d. Sprendimo *Metock ir kt.*, C-127/08, EU:C:2008:449, 93 punktas).

59 Vis dėlto po to, kai jos sutuoktinis grįžo į Portugaliją, N. Chenchooliah nebelaikoma „naudos gavėja“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 1 dalį.

60 Kadangi N. Chenchooliah pasiliko Airijoje, bet nebegyvena ten su savo sutuoktiniu, Portugalijos piliečiu, nepaisant to, kad anksčiau jis naudojosi judėjimo laisve ir atvyko į Airiją bei joje kartu su ja gyveno tam tikrą laiką, ji nebeatitinka reikalavimo lydėti Sąjungos pilietį arba pas jį atvykti, nustatyto 3 straipsnio 1 dalyje.

61 Kaip priminė Teisingumo Teismas, šis reikalavimas, taip pat pakartotas Direktyvos 2004/38 6 straipsnio 2 dalyje ir 7 straipsnio 2 dalyje, atitinka išvestinių teisių atvykti į šalį ir gyventi joje, kurios šioje direktyvoje numatytos Sąjungos piliečių šeimos nariams, tikslą ir pateisinimą. Tokių išvestinių teisių tikslas ir pateisinimas grindžiami tuo, kad atsisakius pripažinti šias teises pirmiausia galėtų būti užkirstas kelias atitinkamam Sąjungos piliečiui veiksmingai naudotis judėjimo laisve ir iš SESV 21 straipsnio 1 dalies kildinamomis teisėmis arba paneigtas jų veiksmingumas (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Iida*, C-40/11, EU:C:2012:691, 62 ir 63 punktus ir 2017 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 48 punktą).

62 Be to, sąvoka „naudos gavėjas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 1 dalį, yra dinamiška, nes naudos gavėjo statusas, net jeigu jis buvo įgytas praeityje, vėliau gali būti prarastas, jei nebetenkinami šioje nuostatoje įtvirtinti reikalavimai (pagal analogiją žr. 2017 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Lounes*, C-165/16, EU:C:2017:862, 38–42 punktus).

63 Šiame kontekste Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad Direktyvos 2004/38 taikymas tik Sąjungos piliečio šeimos nariams, kurie jį „lydi“ arba pas jį „atvyksta“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalį, reikštų, kad Sąjungos piliečio šeimos narių atvykimo į šalį ir gyvenimo joje teisės apsiriboja tik valstybe nare, kurioje Sąjungos pilietis gyvena (2008 m. liepos 25 d. Sprendimo *Metock ir kt.*, C-127/08, EU:C:2008:449, 94 punktas).

64 Teisingumo Teismas pridūrė, kad nuo tada, kai trečiosios valstybės pilietis, Sąjungos piliečio šeimos narys, pagal Direktyvą 2004/38 turi teisę atvykti į priimančiąją valstybę narę ir joje gyventi, šioje valstybėje tos teisės gali būti apribotos tik laikantis šios direktyvos 27 ir 35 straipsnių (2008 m. liepos 25 d. Sprendimo *Metock ir kt.*, C-127/08, EU:C:2008:449, 95 punktas).

65 Taigi, jeigu trečiosios valstybės pilietis, Sąjungos piliečio, kuris naudojasi judėjimo laisve, sutuoktinis, gyvena su Sąjungos piliečiu priimančiojoje valstybėje narėje ir todėl yra „naudos gavėjas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 1 dalį, teisė gyventi šalyje, kuri jam suteikta pagal šią direktyvą, būtent jos 7 straipsnio 2 dalį, gali būti ribojama tik laikantis, be kita ko, šios direktyvos 27 ir 35 straipsnių.

66 Vis dėlto tokia situacija skiriasi nuo situacijos, nagrinėjamos pagrindinėje byloje, kai atitinkamas trečiosios valstybės pilietis nebegyvena su savo sutuoktiniu, Sąjungos piliečiu, priimančiojoje valstybėje narėje, nes pastarasis iš jos išvyko, ir šiam trečiosios valstybės piliečiui buvo atsisakyta suteikti teisę gyventi šalyje pagal Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 2 dalį. Šis trečiosios valstybės pilietis pagal šią direktyvą nebeturi teisės gyventi šalyje, nes jo situacija taip pat neatitinka šios direktyvos 12 straipsnio 2 dalyje ir 13 straipsnio 2 dalyje nurodytų situacijų, kai Sąjungos piliečio šeimos narių, kurie nėra valstybės narės piliečiai, teisė gyventi šalyje išlaikoma.

67 Tai reiškia, kad 2008 m. liepos 25 d. Sprendimo *Metock ir kt.* (C-127/08, EU:C:2008:449) 95 punkte padarytos išvados negalima taikyti pagrindinėje byloje nagrinėjamai situacijai.

68 Vis dėlto kyla klausimas, ar tai, kad N. Chenchooliah prarado „naudos gavėjo“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 1 dalį, statusą, reiškia, kad sprendimui išvežti arba išvesdinti iš šalies, priimtam iš esmės dėl to, kad jai buvo atsisakyta suteikti teisę gyventi šalyje pagal šios direktyvos 7 straipsnio 2 dalį, taikoma ne ši direktyva, bet tik nacionalinė teisė, taikytina situacijoms, nepatenkančioms į direktyvos taikymo sritį.

69 Į šį klausimą reikia atsakyti neigiamai.

70 Reikia pažymėti, kad Direktyvoje 2004/38 įtvirtintos ne tik normos, reglamentuojančios joje numatytų įvairių kategorijų teisių gyventi šalyje gavimo sąlygas ir reikalavimus, kurie turi būti įvykdyti, kad būtų galima toliau naudotis atitinkamomis teisėmis. Šioje direktyvoje taip pat nustatytos normos, kuriomis siekiama reglamentuoti situaciją, susidariusią dėl vienos iš šių teisių praradimo, įskaitant tuo atveju, jei Sąjungos pilietis išvyko iš priimančiosios valstybės narės.

71 Pavyzdžiui, Direktyvos 2004/38 15 straipsnio „[Procedūrinės garantijos]“ 1 dalyje įtvirtinta, kad šios direktyvos 30 ir 31 straipsniuose nustatytos procedūros taikomos pagal analogiją visiems sprendimams, kuriais ribojamas Sąjungos piliečio ar jo šeimos narių laisvas judėjimas ir kurie priimti dėl kitų priežasčių nei viešoji tvarka, visuomenės saugumas ar visuomenės sveikata.

72 Be to, Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad priimančioji valstybė narė sprendime išvežti ar išvesdinti iš šalies negali nustatyti draudimo atvykti į teritoriją.

73 Kaip matyti iš paties Direktyvos 2004/38 15 straipsnio teksto, jos taikymo sritis apima sprendimą išvežti arba išvesdinti iš šalies, priimtą (kaip yra pagrindinėje byloje) dėl priežasčių, nesusijusių su grėsme viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar visuomenės sveikatai, o dėl to, kad Sąjungos piliečio šeimos narys, kuris anksčiau turėjo teisę laikinai gyventi šalyje pagal Direktyvą 2004/38, nes Sąjungos pilietis naudojosi judėjimo laisve, pastarajam išvykus iš priimančiosios valstybės narės ir sugrįžus į pilietybės valstybę narę, nebeturi tokios teisės gyventi šalyje. Ši nuostata, aiškinama kitaip, netektų didelės dalies turinio ir veiksmingumo.

74 Šioje Direktyvos 2004/38 III skyriuje „Teisė gyventi šalyje“ esančioje nuostatoje numatyta tvarka, kuri taikoma, kai prarandama teisė laikinai gyventi šalyje pagal šią direktyvą, pavyzdžiui, kai Sąjungos pilietis ar jo šeimos narys, anksčiau turėjęs teisę gyventi šalyje iki trijų mėnesių ar ilgiau atitinkamai pagal šios direktyvos 6 ar 7 straipsnį, nebeatitinka teisės gyventi šalyje suteikimo sąlygų, todėl iš principo gali būti išvežtas arba išvesdintas iš priimančiosios valstybės narės.

75 Nagrinėjamu atveju N. Chenchooliah tam tikrą laiką naudojosi teise gyventi Airijoje pagal Direktyvos 2004/38 6 straipsnio 2 dalį, nes sudarė santuoką su Sąjungos piliečiu, kuris šioje valstybėje narėje naudojosi laisvo judėjimo teise.

76 Vis dėlto, išvykus sutuoktiniui, ji prarado šią teisę gyventi šalyje, nes nebeatitinka reikalavimo lydėti Sąjungos pilietį, kuris naudojasi laisvo judėjimo teise, arba pas jį atvykti, ir dėl to buvo atmestas jos prašymas suteikti teisę gyventi šalyje pagal šios direktyvos 7 straipsnį.

77 Kadangi, kaip minėta šio sprendimo 66 punkte, tokia situacija nepatenka į vieną iš Direktyvos 2004/38 12 straipsnio 2 dalyje ir 13 straipsnio 2 dalyje nurodytų situacijų, kai Sąjungos piliečio šeimos narių, kurie nėra valstybės narės piliečiai, teisė gyventi šalyje išlaikoma, priimančioji valstybė narė gali priimti sprendimą išvežti arba išvesdinti N. Chenchooliah iš šalies pagal šios direktyvos 15 straipsnį. Tačiau toks sprendimas išvežti arba išvesdinti gali būti priimtas tik laikantis šioje nuostatoje įtvirtintų reikalavimų.

78 Kaip iš esmės pažymėjo ir generalinis advokatas savo išvados 75 punkte, tokia išvada taikoma ir esant tokiai situacijai, kuri nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai atitinkamas asmuo prarado „naudos gavėjo“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 1 dalį, statusą.

79 Iš tiesų dėl šio statuso praradimo atitinkamas asmuo nebeturi teisių laisvai judėti ir gyventi priimančiosios valstybės narės teritorijoje, kuriomis tam tikrą laiką naudojosi, nes nebeatitinka naudojimosi šiomis teisėmis reikalavimų. Vis dėlto, kaip matyti iš šio sprendimo 74 punkto, šis praradimas nereiškia, kad Direktyva 2004/38 nebetaikoma priimant sprendimą išvežti arba išvesdinti šį asmenį iš priimančiosios valstybės narės dėl tokio motyvo.

80 Dėl Direktyvos 2004/38 15 straipsnio taikymo tokioje situacijoje, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, pasekmių reikia nurodyti, kad iš šios nuostatos 1 dalies matyti, kad direktyvos 30 ir 31 straipsniuose numatytos garantijos taikomos „[pagal analogiją]“.

81 Žodžių junginys „[pagal analogiją]“ turi būti suprantamas taip, kad Direktyvos 2004/38 30 ir 31 straipsnių nuostatos pagal jos 15 straipsnį taikomos, tik jeigu jos gali būti faktiškai taikomos sprendimams, priimamiems dėl kitų priežasčių nei viešoji tvarka, visuomenės saugumas ar visuomenės sveikata, kai reikia, su būtinais patikslinimais.

82 Vis dėlto to negalima pasakyti apie Direktyvos 2004/38 30 straipsnio 2 dalį, 31 straipsnio 2 dalies trečią įtrauką ir 31 straipsnio 4 dalį.

83 Nurodytos nuostatos, taikytinos tik sprendimams išvežti arba išvesdinti iš šalies, priimamiems dėl viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar visuomenės sveikatos priežasčių, negali būti taikomos Direktyvos 2004/38 15 straipsnyje nurodytiems sprendimams išvežti arba išvesdinti iš šalies.

84 Dėl Direktyvos 2004/38 30 ir 31 straipsnių nuostatų, kurios taikomos jos 15 straipsnyje nurodytais atvejais, konkrečiai dėl 31 straipsnio 1 dalies ir pagal ją suteikiamos teisės į teismines teisių gynimo priemones, reikia pažymėti, kad tokios teisių gynimo priemonės patenka į „[Sąjungos teisės įgyvendinimo]“ sritį, kaip tai suprantama pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 51 straipsnio 1 dalį, todėl joms taikomos procesinės normos, skirtos Direktyvos 2004/38 suteiktoms teisėms apsaugoti, visų pirma turi atitikti reikalavimus, grindžiamus šios Chartijos 47 straipsnyje įtvirtinta teise į veiksmingą teisinę gynybą.

85 Be to, pagal Direktyvos 2004/38 31 straipsnio 3 dalį, taikytiną jos 15 straipsnyje nurodytais atvejais, apskundimo procedūros turi ne tik leisti išnagrinėti atitinkamo sprendimo teisėtumą, faktus ir aplinkybes, pagrindžiančius tą sprendimą, bet ir užtikrinti, kad nagrinėjamas sprendimas nebūtų neproporcingas.

86 Taip pat reikia pažymėti, kad, kadangi Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalyje daroma nuoroda tik į šios direktyvos 30 ir 31 straipsnių taikymą pagal analogiją, kitos šios direktyvos VI skyriaus nuostatos, įskaitant 27 ir 28 straipsnius, netaikytinos priimant sprendimą pagal šios direktyvos 15 straipsnį.

87 Kaip buvo priminta šio sprendimo 65 punkte, Direktyvos 2004/38 27 ir 28 straipsnių nuostatos taikomos tik tada, kai atitinkamam asmeniui pagal šią direktyvą suteikta teisė laikinai ar nuolat gyventi priimančiojoje valstybėje narėje (šiuo klausimu žr. 2008 m. liepos 25 d. Sprendimo *Metock ir kt.*, C-127/08, EU:C:2008:449, 95 punktą).

88 Galiausiai reikia pažymėti, kad, remiantis Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 3 dalimi, sprendime išvežti arba išvesdinti iš šalies, kuris gali būti priimtas pagrindinėje byloje, jokiu atveju negali būti nustatytas draudimas atvykti į šalį.

89 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti taip: Direktyvos 2004/38 15 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad jis taikomas sprendimui išvežti arba išvesdinti iš šalies trečiosios valstybės pilietį dėl to, kad jis nebeturi teisės gyventi šalyje pagal šią direktyvą, tokioje situacijoje, kuri nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai šis trečiosios valstybės pilietis susituokė su Sąjungos piliečiu, kai pastarasis naudojosi judėjimo laisve, t. y. atvyko į priimančiąją valstybę narę ir joje gyveno kartu su šiuo trečiosios valstybės piliečiu, bet vėliau grįžo į pilietybės valstybę narę. Todėl Direktyvos 2004/38 30 ir 31 straipsniuose numatytos garantijos taikomos priimant sprendimą išvežti arba išvesdinti iš šalies, kuriame jokiu atveju negali būti nustatytas draudimas atvykti į šalį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

90 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios [d]irektyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, 15 straipsnis turi būti aiškinamas taip: jis taikomas sprendimui išvežti arba išvesdinti iš šalies trečiosios valstybės pilietį dėl to, kad jis nebeturi teisės gyventi šalyje pagal šią direktyvą, tokioje situacijoje, kuri nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai šis trečiosios valstybės pilietis susituokė su Sąjungos piliečiu, kai pastarasis naudojosi judėjimo laisve, t. y. atvyko į

priimančiąją valstybę narę ir joje gyveno kartu su šiuo trečiosios valstybės piliečiu, bet vėliau grįžo į pilietybės valstybę narę. Todėl Direktyvos 2004/38 30 ir 31 straipsniuose numatytos garantijos taikomos priimant sprendimą išvežti arba išvesdinti iš šalies, kuriame jokiu atveju negali būti nustatytas draudimas atvykti į šalį.

Parašai.